

Uunga siunnersuut: Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xxxx-ip xx-ani 2011-meersoq

(Nunamut Namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

(Nunamut Namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Kalaallit Nunaanni avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Inatsisartut peqqussutaat siulleq 1988-imi suliarineqarpoq, danskit avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaanut inatsisaat 1974-imeersoq aallaavigalugu. Tamatuma kingorna sisamariarluni allanngortitsisoqarpoq, kingullermik 2007-mi.

Avatangiisinut inatsisit pingaarnerusutigut tamakkiisumik takuniaraanni, ullumikkut peqqussutit qulaanni taaneqartut tamarmik imminnut naleqqiunneqartariaqarput taakkununnga nassuiaatit ilanngullugit.

Avatangiisinut peqqussummik 1988-meersumik arlaleriarluni allanngortitsisoqartareersimanagera pissutissaqartitsivoq, aalajangersakkat inatsimmut ataatsimut katiterlugit ataatsimoortinneqalernissaannik, taamaalluni avatangiisinut tunngasunut pingaarnerusutigut maleruagassat taamaallaat inatsimmi ataatsimi aalajangersarneqarlutik. Taamaaliornikkut innuttaasut pisortanillu oqartussat takulertoruminarnerusunik maleruagassanik peqalissapput. Ilaatigut tamanna tunngavigalugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut manna suliarineqarpoq.

Tassunga ilanngullugu nalilerneqarpoq, ullumikkut maleruagassanut naleqqiullugu pisariaqartitsisoqartoq inatsimmi nutaanik aalajangersaasoqarnissaa, ilaatigut inatsisip ullutsinnut naleqquttuunissaa qulakkeerumallugu aamma avatangiisinut tunngatillugu Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni pisussaaffiitut naapertuuttunngortinera ilaatinneqassasoq, aamma ullumikkut suleriaasiulersoq atuuttoq inatsiseqarnermut ilaatilerneqartariaqarmat.

Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisissaannut missingiut siulleq 2010-mi aasakkut tusarniaassutigineqarpoq, taamanikkullu tusarniaanermi akissutit tunngavilersorluakkat amerlasuut tiguneqarput. Tusarniaanermi akissutit aamma kissaatigineqarmat suliarilluakkamik avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuuteqartoqarnissaa tunuliaqutaralugit, aalajangiunneqarpoq siunnersuutip taamanikkut saqqummiunneqarnissaa kinguartinneqassasoq.

2011-mi siunnersuut nutaaq tusarniaassutigineqarpoq, siunnersuummilu tassani 2010-mi 2011-milu tusarniaanermi akissutit sapinngisamik ilaatinneqarput, kisiannili siunnersuutit isumassarsiallu ilai akueralugit ilaatinneqarnissaat periarfissaqarsimangilaq.

Taakkununga ilaatigut ilaavoq kommunit kissaataat, eqqakkat kuuffiit aningaasaateqarfimmik pilersitsisinaanermut inatsisissatut siunnersuut tunngavissiasoq. Pitsaasutut isigineqarpoq tassunga tunngasoq immikkut inatsisiliornikkut iluarsisuteqarfigineqarpat, tassami pineqartumi suliaasaqarfiit assigiinngitsut akuummata aamma pineqartoq ajornartorsiutinik akuleriinnik imaqarmat.

Nutaamik avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugit inatsisissatut siunnersuut immikkoortunik nutaanik arlalinnik imaqarpoq, taakkunanngalu makku immikkut erseqqissaatigineqassapput:

- Pitsaasutut isigineqarpoq, inatsimmi erseqqissaasoqassasoq Kalaallit Nunaat avatangiisinut tunngatillugu tunngaviusunut arlaqartunut peqataasoq – matumani “BAT-imik tunngavik (“Best Available Technology” – Teknikki Pissarsiarineqarsinnaasoq Pitsaanerpaq”) aamma “Mingutsitsisup Akiliuteqartussaaitaneranik tunngavik” ilanngullugit, naak tunngaviusut taakku suleriaatsimi atuuttumi ilaatinneqareeraluartut. Pingaartumik “Mingutsitsisup Akiliuteqartussaaitaneranik tunngaviup” erseqqissarneqarnissaa sakkortunerulerpoq, inatsit aqutigalugu tunngavissaqalissammat sullissinermut akiliutinik akiliisitsisoqartalernissaa, inatsit naapertorlugu suliaasat suliarineqarnerannut aamma allaffissornikkut ingerlanneqarneranut aningaasartuutitut atasumik. Sullissinermut akiliut taamaallaat aningaasartuutitut piviusunut matussutaasassaaq aningaasarsiutaananilu.
- Immikkoortut aalajangersimasut iluanni pingaartinneqarsimavoq peqqussutitut atuuttunut naleqqiullugu erseqqinnerusumik iluarsisuteqartoqarnissaa. Pingaartumik taamaaliortoqarpoq kapitalimi imermut tarajulimmut tarajoqanngitsumullu tunngatillugu, immikkut isiginiarneqarluni imeq minguttoq, taamatullu aamma kommunit imeq minguttoq pillugu iluarsisuteqarsinnaanerata pitsaanerulersinneqarluni.
- Inatsisissatut siunnersuummi taamatuttaaq Avatangiisinut Sunniutit Nalilerneqartarnerannut tunngasunik, inuit nammineq pigisaannut isersinnaatitaanermit il.il. tunngasunik aamma nakkutillissussaatitaanerup Namminersorlutik Oqartussat kommunalbestyrelsillu akornanni qanoq agguarneqarnerata erseqqissarneqarneritut tunngasunik maleruagassanik ilanngussaartoqarpoq.
- Saqqummiussisarnissaaq aamma kikkut tamat peqataatinneqarnissaannut tunngasut pingaartinneqarlutik annertuumik isiginiarneqarmata, aalajangersakkamik nutaamik ilanngussisoqarpoq, Naalakkersuisut taakku pillugit maleruagassanik suliaqarsinnaasut. Taamaaliornikkut avatangiisinut tunngatillugu nalunaarummik suliaqartoqarsinnaavoq, taakku pillugit erseqqinnerusunik maleruagassanik imaqartumik.
- Assersuutissanut aamma ilaavoq § 68, tassani takuneqarsinnaalluni inatsimmik unioqqutitsinermit akiliisitaasussanngortitaanermit sakkortusaataasassasoq, unioqqutitsineq pisimappat inuussutissarsiummik ingerlataqarnermut atasumik.
- Pisariaqartinneqarsimavoq aalajangersakkat arlaqartut ataasiakkaat peqqussutitut maanna atuuttunut naleqqiullugit aqqissuuteqqinneqarnissaat. Assersuutitut taaneqarsinnaapput kapitali 5, suliffeqarfiit annertuumik mingutsitsisut aamma kapitali 7, eqqagassalerisarnermut tunngasut aamma kapitali 15-imiittut maalaaruteqartarnermut maleruagassat.

Naatsumik eqikkaalluni Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu aningaasaqarnermut allaffissornikkullu ingerlatsinermit tunngatillugu kingunissat annikitsuinnaanissaat nalilerneqarpoq. Inuussutissarsiummik ingerlataqartunut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut naatsorsuutigineqarpoq aningaasaqarnikkut kinguneqassasoq.

Aningaasatigut kingunissat sukumiisumik peqqissaartumillu inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allaaserineqartut Naalakkersuisut innersuussutigissavaat.

“Mingutsitsisup Akiliuteqartussaaitaneraniq tunngaviup” erseqqissarnera tunuliaqutaralugu nutaanik maleruagassanik suliarinninnerni aamma qinnuteqaatip suliarineqarneranut atasumik sullissinermit akiliuteqartitsisalermissamut inatsimmi aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq.

Sullissinermit akiliutit taamaallaat pisortatut oqartussat Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu allaffissornikkut ingerlatsinermit aningaasartuutitut matussutitut atorveqassapput. Pisuni amerlanerni sullissinermit akiliutit suliassap aalajangersimasup suliarineqarneranut aningaasartuutitut attuumassuteqassapput, kisiannili allatut pisoqartarsinnaavoq, matumani ilaalluni assersuutigalugu eqqagassalerinermit aningaasartuutitut matussutissanik sullissinermit akiliuteqartitsisarnerit. Kingunissat eqqortumik oqaatigineqarnissaannut apeqqutaassaaq sullissinermit akiliuteqartitsisarnermi maleruagassat qanoq atortinneqarnissaat.

Sullissinermit akiliuteqartitsisalermissamut maleruagassat nalunaarutini aalajangersarneqassapput. Nalunaarutit suliarineqarneranni sinniisut attuumassuteqartut peqaatinneqassapput tusarniarneqassallutillu.

Avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut marloriarluni tusarniaassutigineqarpoq, 2010-mi aasami aamma 2011-imi upernaakkut.

Naalakkersuisut siunnersuut tassungalu tunngatillugu nassuiaatit innersuussutigissavaat.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit suliassaq Inatsisartunut suliassanngortippara.